



KAMU BİNALARINDA ENERJİ VERİMLİLİĞİ (KABEV) PROJESİ

(Ref: EEPB/WB/MoEU/QCBS-DES&SUP-12)

TÜBİTAK UZAY TEKNOLOJİLERİ ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI

ARALIK 2024

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	4
2. YASAL VE KURUMSAL ÇERÇEVE	5
3. GENEL PROJE VE PROJE SAHASI BİLGİSİ.....	6
3.1. Alt Proje Bilgileri.....	6
3.2. Saha/ Konum Açıklaması	6
3.3. Alt Proje Tanımı ve Faaliyetleri	9
4. ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI.....	10
5. GÖREV VE SORUMLULUKLAR.....	38
6. KAPASİTE GELİŞTİRME VE EĞİTİM	39
7. UYGULAMA TAKVİMİ VE MALİYET TAHMİNLERİ	39
8. PAYDAŞ KATILIMI VE ŞİKÂYET ÇÖZÜM MEKANİZMALARI	39
9. YÜKLENİCİ İÇİN BAŞVURU DOKÜMANLARI.....	43
10. EKLER.....	44

TABLolar

Tablo 1. Görev ve Sorumluluklar	38
---------------------------------------	----

ŞEKİLLER

Şekil 1. TÜBİTAK Uzay Araştırmaları Enstitüsü Dış Görünüş-1	7
Şekil 2. TÜBİTAK Uzay Araştırmaları Enstitüsü Dış Görünüş-2	7
Şekil 3. TÜBİTAK Uzay Araştırmaları Enstitüsü Dış Görünüş-3	8
Şekil 4. Çankaya İlçesi Coğrafi Konumu.....	44
Şekil 5. TÜBİTAK Uzay Araştırmaları Enstitüsü Konumu	44

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
AYP	Atık Yönetim Planı
Banka	Dünya Bankası
Cİ	Cinsel İstismar
CT	Cinsel Taciz
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi
Ç&S	Çevresel ve Sosyal
ÇSÇ	Çevresel ve Sosyal Çerçeve
ÇSGK	Çevre Sağlığı ve Güvenliği Kılavuzları
ÇSED	Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi
ÇŞİDB	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
ÇŞİDİM	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
ÇSRÖ	Çevresel ve Sosyal Risk Özeti
ÇSS	Çevresel ve Sosyal Standartlar
ÇSTP	Çevresel ve Sosyal Taahhüt Planı
ÇSYÇ	Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi
ÇSYP	Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı
DB	Dünya Bankası
EPS	Enerji Performans Sınıfı
ETKB	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
EV	Enerji Verimliliği
FV	Fotovoltaik
IBRD	Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası
İ&D	İzleme ve Değerlendirme
İSG	İş Sağlığı ve Güvenliği
İSGP	İş Sağlığı ve Güvenliği Planı
İYP	İşgücü Yönetimi Prosedürleri
KABEV2	Türkiye İkinci Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Projesi
KÇF	Küresel Çevre Fonu
KÖP	Kirlilik Önleme Planı
NZEB	Neredeyse Sıfır Enerjili Bina
ÖRD	Ölçüm, Raporlama ve Doğrulama
PTD	Proje Tanıtım Dosyası
PDD	Proje Değerlendirme Dokümanı
PGH	Proje Geliştirme Hedefi
PKP	Paydaş Katılım Planı
Proje	Türkiye İkinci Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Projesi
PUB	Proje Uygulama Birimi
TD	Teknik Destek
TGTYP	Toplum Güvenliği ve Trafik Yönetim Planı
TTF	Temiz Teknoloji Fonu
SG	Sera Gazı
ŞM	Şikâyet Mekanizması
YE	Yenilenebilir Enerji
YİGM	Yapı İşleri Genel Müdürlüğü

1. GİRİŞ

Bu Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP), Türkiye İkinci Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Projesi (KABEV2 Projesi) kapsamında Dünya Bankası tarafından finanse edilen faaliyetler için çevresel ve sosyal durum tespiti hükümlerini desteklemek amacıyla geliştirilmiştir. Planın amacı önerilen proje faaliyetlerinin potansiyel çevresel ve sosyal risklerini ve etkilerini belirlemek ve bu riskleri ve etkileri yönetmek için uygun etki azaltma önlemleri önermektir. Bu ÇSYP, KABEV-2 Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi ile uyumlu olarak, proje için geçerli olan Türkiye kanun ve yönetmelikleri ile Dünya Bankası (DB) politikalarını ortaya koymakta ve izlenecek ilkeleri, yaklaşımları, uygulama düzenlemelerini ve çevresel ve sosyal etki azaltma önlemlerini açıklamaktadır. Planda yer alan önlemler ihale dokümanlarında yer alacak ve bu önlemlerin uygulanması sağlanacaktır.

Proje, merkezi hükümet binalarında enerji kullanım maliyetinin etkin bir şekilde azaltılmasını destekleyecek ve Türkiye'de merkezi hükümet binalarında enerji verimliliği yatırımları için sürdürülebilir bir finansman mekanizması geliştirecek ve pilot uygulamasını yapacaktır. Proje faaliyetlerini Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (ÇŞİDB) Yapı İşleri Genel Müdürlüğü (YİGM) yürütecektir.

Proje kapsamında finanse edilecek faaliyetler şu şekildedir: (i) enerji tasarrufu sağlamak ve yenilenebilir enerji (YE) kullanımını artırmak amacıyla merkezi hükümet ve merkezi hükümete bağlı binaların tadilatlarının hazırlanması ve uygulanmasını finanse edecek merkezi hükümet binalarında enerji verimliliği yatırımları ve (ii) alt proje adaylarının taranması, enerji etütlerinin/teknik tasarımların gözden geçirilmesi; daha derin tadilat yaklaşımlarının geliştirilmesi ve değerlendirilmesi için teknik destek, binaların kapsamlı elektrifikasyonu ve su verimliliğinde iyileştirmeler dâhil olmak üzere teknik yardım ve proje uygulama desteği; günlük proje yönetimi (ihalelerin hazırlanması ve yönetimi, sözleşme yönetimi, yenileme çalışmalarının denetimi); finansman gerekliliklerinin Dünya Bankası'nın (DB) güvене dayalı politika ve kılavuzlarına uygun olarak uygulanması; Banka'nın Çevresel ve Sosyal Çerçevesinin (ÇSÇ) tatmin edici bir şekilde uygulanmasının sağlanması; enerji ve su tasarruflarının izlenmesi; Proje izlemesi ve değerlendirmesi; PUB personeli, enerji denetçileri ve tasarımcıları gibi hizmet sağlayıcıları, inşaat firmaları, bina yöneticileri, EV alanındaki kadınlar ve diğer ilgili Proje paydaşları için eğitim, kapasite geliştirme ve bilgi paylaşımı ve Proje iletişimi ve sonuçların yaygınlaştırılması.

Bu ÇSYP, Dünya Bankası (DB) Çevresel ve Sosyal Çerçevesi (ÇSÇ) ile Türkiye'nin ulusal kanunlarını (2872 sayılı Türk Çevre Kanunu, onay tarihi: 1982) ve ulusal yönetmeliklerini takip etmektedir. Bu ÇSYP'nin amacı, Dünya Bankası ÇSÇ'sinin Çevresel ve Sosyal Standartları (ÇSS'ler) ve ulusal gerekliliklerle tutarlı olarak projenin potansiyel olumsuz çevresel ve sosyal risklerini ve etkilerini değerlendirmek ve azaltmaktır.

2. YASAL VE KURUMSAL ÇERÇEVE

KABEV-2'nin yasal ve kurumsal çerçevesi, KABEV-2 ÇSYÇ'sinin 3. Bölümünde kapsamlı bir şekilde ele alınmaktadır. ÇSYÇ Bölüm 3, Türkiye'nin yasal çerçevesini ve devamında izinler de dâhil olmak üzere ulusal çevresel ve sosyal değerlendirme düzenleme sürecini net bir şekilde sunmaktadır ve DB Çevresel ve Sosyal Standartları (ÇSS) ile yasal gereklilikler arasındaki boşlukları tanımlamaktadır.

Bu ÇSYP' nin geliştirilmesinde hem ÇSS'ler hem de alt projeyle ilgili faaliyetlere ilişkin ulusal mevzuat yasal çerçevesi dikkate alınmış ve uygulanabilir ve etkili önlemler raporlanmıştır.

KABEV-2 ÇSYÇ' sine (Türkçe ve İngilizce) aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

https://www.kabev.org/wp-content/uploads/2024/02/P500777_KABEV2-CSYC-2.pdf

3. GENEL PROJE VE PROJE SAHASI BİLGİSİ

Bu Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP), Kamu Binalarında Enerji Verimliliği (KABEV-2) Projesi kapsamında Ankara ili TÜBİTAK UZAY ODTÜ Yerleşkesi, 06800 adresinde bulunan Tübitak Uzay Araştırmaları Enstitüsü binasında yapılacak yenileme faaliyetlerinin neden olabileceği çevresel ve sosyal etkilerin kabul edilebilir düzeyde tutulabilmesi ve/veya ortadan kaldırılabilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

3.1. Alt Proje Bilgileri

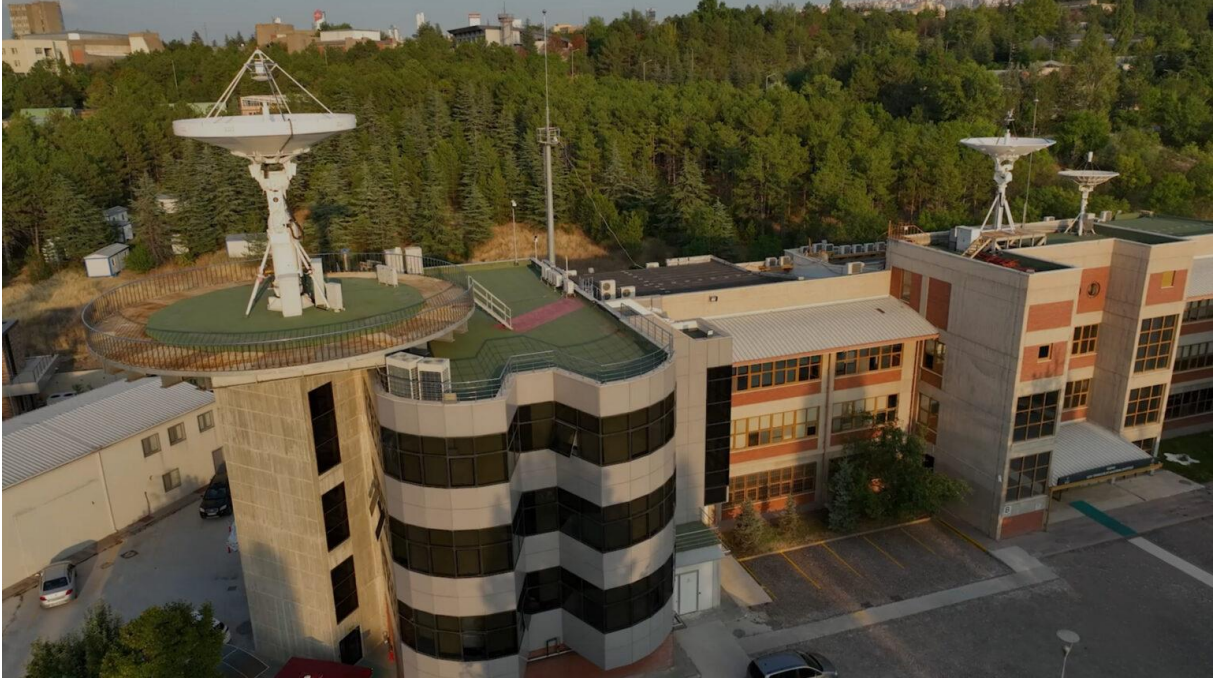
Alt Proje Başlığı:	TÜBİTAK UZAY ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
Tahmini Maliyet:	
Başlangıç/Bitiş Tarihi:	

3.2. Saha/ Konum Açıklaması

Ankara, coğrafi olarak Türkiye'nin merkezine yakın bir konumda bulunur; İç Anadolu Bölgesinde yer alır. Kuzeybatıda Bolu, kuzeydoğuda Çankırı, doğuda Kırıkkale, güneydoğuda Kırşehir ve Aksaray, güneyde Konya ve batıda Eskişehir illeri ile çevrilidir. Ankaradan otoyollar, demiryolu ve havayolu ile Türkiye'nin diğer şehirlerine ulaşılır. Proje alanının bulunduğu Çankaya ilçesi merkeze 5 km mesafede yer alır, rakımı 881 m dir.

Tübitak Uzay Araştırmaları Enstitüsü Ankara'nın Çankaya ilçesinde ODTÜ Yerleşkesinde, 39.89101834 enlem ve 32.7779983 boylamda yer almaktadır. Toplam inşaat alanı 9.218,35m²'dir. Enstitünün toplam 342 personeli bulunmaktadır. ODTÜ yerleşkesi şehir merkezine 7 km, havaalanına 45 km, otagara ise 4 km uzaklıkta bulunmaktadır. Yerleşke ile kent merkezi arasında ulaşım; belediye otobüsü, dolmuş ve metro, şehirlerarası ulaşım ise terminal binasındaki otobüs firmaları tarafından sağlanmaktadır.

Uydu görüntülerinden de görüleceği üzere Proje sahası çevresinde hassas alıcılar bulunmamaktadır (Bakınız Bölüm 10-Ekler).



Şekil 1. TÜBİTAK Uzay Araştırmaları Enstitüsü Dış Görünüş-1



Şekil 2. TÜBİTAK Uzay Araştırmaları Enstitüsü Dış Görünüş-2



Şekil 3. TÜBİTAK Uzay Araştırmaları Enstitüsü Dış Görünüş-3

3.3. Alt Proje Tanımı ve Faaliyetleri

Bu bölümde, ilişkili faaliyetler de dahil olmak üzere alt proje kapsamında gerçekleştirilecek tüm faaliyetler belirtilmektedir.

Proje kapsamında;

- Bina duvarlarına 8 cm kalınlıkta taş yünü malzeme ile yalıtım uygulanması,
- Isı merkezinde ekonomik ömrünü tamamlamış 2 adet doğalgaz yakıtlı kazanların 3 adet yüksek verimli kaskad kazanlar ile yenilenmesi,
- Isı merkezindeki mekanik tesisatın ve 6 adet pompanın yenilenmesi,
- Binada yoğun olarak kullanılan 8 mahaldeki (açık ofis alanları) split klimaların vrf sistemine dönüştürülmesi,
- 211 adet radyatöre termostatik vana uygulanması,
- Bina otopark alanına 129 kWp GES kurulması
- Bina çatı alanına 243 kWp GES kurulması,
- bina otomasyon ve enerji ölçüm sisteminin kurulması

yer almaktadır.

Enerji verimliliği projelerinin uygulaması sonrasında, binadaki enerji ihtiyacı azalacak, yenilenebilir enerji teknolojileri uygulaması ile binada yıllık toplam enerji tüketiminden % 35,99' luk bir oran ile 1.085.103,63 kWh tasarruf edilmesi öngörülmektedir. Bu tasarruf yıllık 434,71 ton emisyon (CO₂) azaltma miktarı sağlanmasını da beraberinde getirecektir. Ayrıca bu uygulamalar ile binada konfor şartları da iyileşecektir.

4. ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
Tüm İnşaat İşleri için Genel									
<p>Çevresel ve Sosyal (Ç&S) Yönetim:</p> <p>Alt projenin çevresel ve sosyal risk ve etkilerinin yetersiz yönetimi</p>	<p>Yüklenici, Yüklenici ÇSYP'sini (Y-ÇSYP) hazırlayacak ve onay için Müşavire sunacak ve PUB onayından sonra uygulayacaktır. ÇSYP, -inşaat işleri başlamadan önce sunulacak ve ÇSYP onaylanana kadar alt proje kapsamında hiçbir inşaat faaliyeti gerçekleştirilmeyecektir. -ÇSYP, -alt projenin risk ve etkilerine uygun olarak (ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere) sahaya özel ek yönetim planları içerecektir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toplum güvenliği ve trafik yönetimi planı (TGTYP) (bkz. KABEV-2 ÇSYÇ Ek-8) • Atık yönetim planı (bkz. KABEV-2 ÇSYÇ Ek-10) • Rastlantısal bulgu prosedürleri (bkz. KABEV-2ÇSYÇ Ek-2) • Kirlilik önleme planı (bkz. 	X	X		<p>Tüm alt yönetim planları inşaat öncesinde onaylanır ve inşaat dönemi boyunca uygulanır.</p>		X		<p>Yüklenici (uygulama) Müşavir (süpervizyon)</p>

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	<p>KABEV-2 ÇSYÇ Ek-9)</p> <ul style="list-style-type: none"> Şikayet mekanizması (ŞM) <p>Yüklenici, Risk değerlendirmesi ve acil durumları içeren Yüklenici İSGP'sini (Y-İSGP) hazırlayacak ve Müşavir onayından sonra PUB onayına sunulacak ve daha sonra uygulayacaktır. İSGP, inşaat işleri başlamadan önce sunulmalıdır ve İSGP onaylanana kadar alt proje kapsamında hiçbir inşaat faaliyeti gerçekleştirilmeyecektir.</p> <p>bkz. KABEV-2 ÇSYÇ Ek-7)</p>								
<p>Hava Kalitesi</p> <p>İnşaat faaliyetleri nedeniyle, alt proje sahası çevresinde toz oluşumu, araçlar ve makineler nedeniyle hava kalitesinin kötü etkilenmesi</p>	<ul style="list-style-type: none"> Toz oluşumuyla ilgili ortam hava kirliliği, aşağıda verilen etki azaltma önlemlerinin uygulanmasıyla kontrol altına alınacaktır: <ul style="list-style-type: none"> İnşaat/yıkım enkazı kontrollü bir alanda tutulacak ve enkaz tozunu azaltmak için üzerine su püskürtülecektir. Rüzgarlı günlerde ince toprak parçacıklarının askıda kalmasını veya dağılmasını veya başıboş hayvanların rahatsız etmesini önlemek için 		X		<p>Hava kalitesi kontrol önlemlerinin görsel denetimi</p> <p>Şikayet kayıtları (varsa)</p> <p>Bakım kayıtları</p>	X			<p>Yüklenici (uygulama)</p> <p>Müşavir (süpervizyon)</p>

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	<p>agrega malzemelerinin tutulan stoklarının üzeri kapatılacaktır.</p> <ul style="list-style-type: none">- Tozu en aza indirmek için yollar vb. gibi çevredeki ortam enkazdan uzak tutulacaktır.- Kuru havalarda zemin düzenli olarak ıslatılacaktır.- Toz emisyonlarını azaltmak için malzeme taşıyan kamyonların üzeri örtülecektir.• Araç taşımacılığında kaynaklanan toz dağılımının en aza indirilmesi için topluluk alanlarından geçmenin kaçınılmaz olduğu durumlarda araç hızı kontrol edilecektir.• Sahada inşaat/atık malzemelerinin açıkta yakılması söz konusu olmayacaktır.• Şantiyelerde inşaat araçlarının aşırı rölantide çalışması önlenecektir. <p>En yakın alıcılardan toz oluşumuna ilişkin herhangi bir şikayet alınması durumunda, yetkili bir laboratuvar tarafından toz ölçümleri yapılacaktır. Ölçülen seviyeler sınır</p>								

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	değerlerin üzerindeyse, bu bağlamda hafifletme önlemleri artırılabilecektir, örneğin ıslak bastırma / sulama faaliyetlerinin artırılması, toksik olmayan kimyasalların uygulanması, hızın / trafiğin daha da azaltılması sağlanacaktır.								
Gürültü Araç ve ekipmanlardan kaynaklanan gürültü oluşumu	<ul style="list-style-type: none"> Okul çevresinde hassas alıcılar bulunmamakla birlikte gerekli durumlarda belirlenen gürültü azaltma önlemleri (çitler, bariyerler veya yanmalı motorlar için susturucu cihazlar gibi saptırıcılar), ilgili yöntem beyanları da dahil olmak üzere uygulanacaktır. Tüm ekipmanlar, üreticinin bakım prosedürleri takip edilerek ve gürültü seviyelerini azaltmak için jeneratörlerin etrafına akustik muhafazalar yerleştirilerek iyi çalışır durumda tutulacaktır. İnşaat sırasındaki gürültü, ruhsatta kararlaştırılan kısıtlı sürelerle sınırlı olacaktır. Çalışmalar sırasında jeneratörlerin, hava kompresörlerinin ve diğer 		X		Ses kontrolleri Şikayet kayıtları (varsa) Ekipman kayıtları	X			Yüklenici (uygulama) Müşavir (süpervizyon)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	<p>elektrikli mekanik ekipmanların motor kapakları kapatılacak ve ekipmanlar yerleşim alanlarından mümkün olduğunca uzağa yerleştirilecektir.</p> <ul style="list-style-type: none">• Gereksiz alarm, korna ve siren kullanımından kaçınılacaktır.• Proje ulaşımının toplumsal alanlardan geçmesini en aza indirilecektir. Proje alanı ile yaşam alanları arasında bulunan açık alanlar gürültünün yaşam alanlarına etkisini azaltacaktır. En yakın alıcılardan gürültü oluşumuna ilişkin herhangi bir şikayet alınması durumunda gürültü ölçümleri yapılacaktır. Ölçülen seviyeler sınır değerlerin üzerindeyse, mekanik ekipmanlar için akustik bariyerler kurulması, belirli ekipman veya operasyon parçaları için çalışma saatlerinin sınırlandırılması vb. gibi azaltıcı önlemler geliştirilecektir.								

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
<p>Sağlık ve Güvenlik</p> <p>Yüksekte çalışma, dönen ve hareketli ekipman, elektrik güvenliği, tehlikeli maddelerle çalışma vb. gibi çalışma sahalarındaki güvenli olmayan uygulamalar ve tehlikeler nedeniyle İSG ile ilgili riskler.</p>	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat ve/veya rehabilitasyon için yasal olarak gerekli tüm izinler alınacaktır. Sahada Yüklenici ve Müşavirin İSG uzmanı bulunması ve sürekli denetim yapması sağlanacaktır. Sahada iş izin sistemi kurularak etkili bir şekilde işletilecektir. Uygulanacak tüm inşaat faaliyetlerinin ulusal yasa ve yönetmeliklere ve DB standartlarının gerekliliklerine uygun olarak yürütülmesini izlemek ve sağlamak için Müşavir tarafından günlük, PUB tarafından aylık saha denetimleri yapılacaktır. Yüklenicinin sözleşmesinde Zorla Çalıştırmaya ilişkin güçlendirilmiş bir sözleşme maddesi bulunacaktır. Yüklenici tarafından ÇSYÇ uyarınca bir iş sağlığı ve güvenliği yönetim planı (Y-İSGP) ve KABEV-2 İşgücü Yönetim Prosedürlerine (bkz. https://www.kabev.org/wp-content/uploads/2024/02/P50) 		X		<p>Kontrol önlemlerinin görsel denetimi</p> <p>İSG kayıtları</p> <p>Çalışan kayıtları</p> <p>Olay istatistikleri ve kayıtları</p> <p>Çalışan şikayetlerinin kayıtları</p> <p>Çalışma araçlarının/prosedürlerinin varlığı</p>	X			<p>Yüklenici (uygulama)</p> <p>Müşavir (süpervizyon)</p>

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	<p>0777_KABEV2-CSYC-2.pdf) uygun bir İşgücü Yönetim Planı hazırlanarak PUB onayına sunulacaktır. Çalışanlar bu planın içeriği ve gereklilikleri konusunda eğitilecektir.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yüklenici, risk değerlendirmesi bulgularını da dikkate alarak kaynak, yüksekte çalışma, kesme, iskele kurulumu ve kullanımı ve benzeri İSG açısından kritik işler için İSG çalışma prosedürleri/talimatları hazırlayacak ve uygulayacaktır. İşçiler bu talimat ve prosedürlerin gereklilikleri konusunda eğitilecektir. • Yüklenici, güvenli yükleme ve boşaltma da dahil olmak üzere forklift gibi özel araçların güvenli bir şekilde çalıştırılması için eğitimli ve sertifikalı operatörler istihdam edecektir. • İnşaat çalışmaları başlamadan önce, yapılacak tüm çalışmalar için bir Risk Değerlendirmesi 								

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	<p>ve Yöntem Beyanları hazırlanacak ve uygulanacaktır.</p> <ul style="list-style-type: none">İlgili prosedürler ve planlar: Risk değerlendirmesi, güvenlik, eğitim, izleme, olay inceleme ve raporlama prosedürlerini içeren Sağlık ve Güvenlik Planları ve ilgili prosedürleri içeren Acil Durum Planları Yüklenici tarafından uygulamaya konulacaktır.Sahaların uygun şekilde işaretleme, çalışanları uymaları gereken temel kurallar ve düzenlemeler konusunda bilgilendirecektir.Çalışma sahası günlük olarak temiz tutulacak ve molozlardan arındırılacaktır.Yasal gereklilikler doğrultusunda ilk yardım çantası ve diğer acil müdahale ekipmanları sağlanacaktır.Aşındırıcı sıvaları ve diğer zehirli maddeleri uygun şekilde kapatılmış kaplarda saklanacak, uygun şekilde emniyete alınmış alanlarda								

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	<p>toplanacak ve bertaraf edilecektir.</p> <ul style="list-style-type: none">• Yapısal açıklıkların yeterince örtüldüğünden/korunduğunda n emin olunacaktır.• Çatılarda veya açık zeminlerde depolanan gevşek veya hafif malzemeler emniyete alınacaktır.• Hortumların, güç kablolarının, kaynak kablolarının vb. yoğun olarak kullanılan yürüyüş yollarına veya alanlara döşenmesi önleneyecektir.• Şiddetli yağışlar veya her türlü acil durum sırasında tüm çalışmaları askıya alınacaktır.• Çalışanlara, çalışma sahası ve yapılacak işle ilgili olası riskleri ve azaltıcı önlemleri belirten İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) eğitimleri verilecek ve işbaşı konuşmaları yapılacaktır.• Yüklenici, işçiler için güvenli bir çalışma ortamı sağlayacak ve inşaat faaliyetlerinden önce uluslararası en iyi uygulamalar ve Türk Mevzuatı doğrultusunda uygun kişisel koruyucu donanım (KKD)								

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	<p>tedarik edecektir (her zaman baretler, gerektiğinde maskeler ve güvenlik gözlükleri, emniyet kemerleri ve güvenlik botları, vb.)</p> <ul style="list-style-type: none"> Tüm faaliyetler, hem İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu (30 Haziran 2012 tarihli ve 28339 sayılı Resmi Gazete) ve ilgili yönetmelikleri hem de Dünya Bankası Grubu ÇSG Kılavuzları doğrultusunda uygulanacaktır. Yüklenici, herhangi bir önemli olayın meydana gelmesi durumunda ÇŞB'yi derhal bildirecektir. ÇŞB, herhangi bir önemli olayı (kazalar, dökülmeler, ölümler, vb.) 2 gün (48 saat) içinde Dünya Bankası'na bildirecek ve 30 iş günü içinde kök neden analizi ve düzeltici eylem planı ile birlikte bir olay inceleme raporunu Dünya Bankası'na gönderecektir. 								
<p>Sağlık ve Güvenlik. İnşaat faaliyetleriyle ilişkili toplum sağlığı ve güvenliği riskleri</p>	<ul style="list-style-type: none"> İSG planındaki etki azaltma önlemleri uygulanacaktır. Yüklenici tarafından TSGP hazırlanacak ve PUB onayını 		X		Kontrol önlemlerinin görsel denetimi			X	Yüklenici (uygulama) Müşavir (süpervizyon)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	<p>takiben uygulanması sağlanacaktır.</p> <ul style="list-style-type: none"> İnşaat alanını ipe kapatılacak ve malzeme stoklarını/depolama alanlarını halktan koruyacak ve güvenli olmayan yerler de dahil olmak üzere uyarı işaretleri asılacaktır. Çocukların inşaat alanlarında oynamasına izin verilmeyecektir. İnşaat sırasında öğrencilerin, öğretmen ve okul çalışanlarının güvenliğini sağlamak üzere, öğrenci ve personel ile çalışılan alanların bağlantısını kesmek üzere (alanların çevrilmesi, gerekli işaretlemelerin yapılması, ihtiyaç halinde bu amaçla personel görevlendirilmesi vb) gerekli önlemler alınacaktır. CT/Cİ olasılığına karşı gerekli önlemler alınacak ve ŞM işletilecektir. Proje sahası gece boyunca aydınlatılacaktır. Çevredeki alan temiz tutulacak ve atıklar buraya atılmayacaktır. Atıkların 				<p>Trafik kazası kayıtları</p> <p>Şikayet kayıtları</p>				

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	<p>toplanması ve inşaat sahasından uzaklaştırılması gerekmektedir.</p> <ul style="list-style-type: none">Faaliyet sırasında kırılan cam derhal temizlenecektir.Yanlış kullanım, dökülme ve insanların kazara maruz kalma potansiyelini en aza indirmeyi amaçlayan tehlikeli maddelerin depolanması, taşınması ve dağıtımı için güvenlik kurallarına uyulacaktır.Ekipman arızası veya erken arızadan kaynaklanan potansiyel ciddi kazaları en aza indirmek için araçların düzenli bakımı yapılacaktır.Kamuoyu, bulaşıcı hastalıklarla ilgili alınan önlemler de dahil olmak üzere yürütülecek çalışmalar hakkında, tüm paydaşların erişebileceği alanlarda (çalışma sahaları dahil) uygun iletişim araçları ve yöntemleri (ör. çevrimiçi/sanal ve/veya fiziksel olarak) kullanılarak bilgilendirilecektir.								

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	<ul style="list-style-type: none">Herhangi bir salgın veya pandemi / bulaşıcı hastalık durumunda Sağlık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından sağlanacak rehber, kılavuz ve tavsiyelere uyulacak, iş sağlığı ve güvenliği açısından hem çalışanlar hem de işyerleri için ilgili tüm önlemler alınacaktır.Tüm trafik yönlendirmelerinde engelli kişilerin ihtiyaçları göz önünde bulundurulacaktır.Yüklenici, inşaat sahasının uygun şekilde emniyete alınmasını ve inşaatla ilgili trafiğin uygun şekilde düzenlenmesini (uygun güzergah planlaması dahil) sağlayacaktır. Bu, aşağıdakileri içerecek ancak bunlarla sınırlı olmayacaktır:<ul style="list-style-type: none">Tabelalar, uyarılar, bariyerler ve trafik yönlendirmeleri: saha görünür olacak ve halk tüm potansiyel tehlikelere karşı uyarılacaktır.Özellikle saha erişimi ve saha yakınındaki yoğun trafik için								

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	<p>trafik yönetim sistemi ve personel eğitimi. İnşaat trafiğinin karıştığı yerlerde yayalar için güvenli geçişlerin ve yaya geçitlerinin sağlanacaktır.</p> <ul style="list-style-type: none"> Çalışma saatleri yerel trafik düzenine göre ayarlanacak; örneğin, trafiğin yoğun olduğu saatlerde veya hayvanların hareket ettiği zamanlarda büyük nakliye faaliyetlerinden kaçınılacaktır. Halkın güvenli ve rahat geçişi için gerekirse, sahada eğitilmiş ve görünür personel tarafından aktif trafik yönetimi gerçekleştirilecektir. 								
İnşaat sahasında oluşan atık su/atık yakındaki dere ve nehirleri etkileyebilir (su kirliliği)	<ul style="list-style-type: none"> Oluşan atık suyun sahada depolanmasını veya bertaraf edilmesi en aza indirilecektir. Proje sahası yakınlarında yüzeysel su kaynakları bulunmamaktadır, bu nedenle yüzey suları üzerindeki olası olumsuz etkiler beklenmemektedir. İnşaat araçları ve makineleri yalnızca yüzey akışının doğal yüzey suyu kaynaklarını 		X		ÇŞİDB tarafından yakınlarda gerçekleştirilen su kalitesi izleme çalışmalarının görsel kontrolleri ve kayıtları	X			Yüklenici (uygulama) Müşavir (süpervizyon)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	<p>kirlenmeyeceği belirlenmiş alanlarda yıkacaktır.</p> <ul style="list-style-type: none"> Tehlikeli atıkların ve ömrünü tamamlamış/kullanılmayan güneş panellerinin depolanması için gerekli önlemlerin alındığı özel bir depolama alanı bulunacaktır. 			X					
İnşaat faaliyetleri nedeniyle toprak ve yeraltı suyu kirliliği	<ul style="list-style-type: none"> Atık toplama ve bertaraf yolları ve sahaları, inşaat faaliyetlerinden beklenen tüm ana atık türleri için sahaya özel Atık Yönetim Planlarında tanımlanacaktır. Üretilen atıkların sahada depolanmasını veya bertaraf edilmesi en aza indirilecektir. Mineral inşaat atıkları, yerinde ayrıştırma yoluyla genel çöp, organik, sıvı ve kimyasal atıklardan ayrılacak ve uygun konteynerlerde depolanacaktır. Tehlikeli ve tehlikeli kimyasallar ve malzemeler, dökülme ve devrilmeyi önlemek için belirlenmiş bir depolama alanında emniyete alınacaktır. 		X		<p>Kontrol önlemlerinin görsel denetimi</p> <p>Olay kayıtları</p> <p>Eğitim kayıtları</p> <p>Şikayet kayıtları</p>	X		<p>Yüklenici (uygulama)</p> <p>Müşavir (süpervizyon)</p>	

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	<ul style="list-style-type: none"> Yarı kullanılmış kimyasal içeren konteynerlerin kapakları olacak ve kullanılmadıkları zamanlarda kapakları sıkılacaktır. Herhangi bir tehlikeli maddenin veya tehlikeli atığın dökülmesi durumunda, maruziyet alanını sınırlandırmak için dökülme önleme yöntemleri uygulanacaktır. Bu tür olaylara müdahale edebilecek çalışanlar, dökülmelere acil müdahale konusunda ilgili eğitimlere sahip olmalıdır. Uygun dökülme kitleleri inşaat alanında uygun yerlere yerleştirilecektir. İnşaatın, uygun olduğu şekilde kurak mevsim boyunca planlanması ile toprak ve yeraltısuyu kirliliği en aza indirilecektir.. 								
İnşaat faaliyetlerinden kaynaklanan atık üretimi (inşaat yıkım atıkları, tehlikeli, biyolojik olarak parçalanabilir, geri	<ul style="list-style-type: none"> ÇSYP'lerde/ÇSYP'lerde yer alan Atık Yönetimi ve Kirlilik Önleme tedbirleri uygulanacaktır. Tehlikesiz atıklar, inert ve biyobozunur atıklar ve ayrıca 		X	X (güneş panelleri için)	Atık üretim kayıtları Atık üretim kayıtları	X			Yüklenici (uygulama) Müşavir (süpervizyon)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
dönüştürülebilir, tehlikesiz, kimyasal vb.)	<p>geri dönüştürülebilir atıklar ayrı olarak toplanacak ve tehlikeli atıkların karışmasını önlemek için özel dikkat gösterilecektir.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yüklenici tarafından inşaat sahalarında uygun atık yönetimi uygulanacaktır. • Tehlikeli malzemeler (ömrünü tamamlamış/kullanılmayan güneş panelleri dahil) dökülme ve devrilmeyi önlemek için belirlenmiş bir depolama alanında emniyete alınacaktır. • Yarı kullanılmış kimyasal içeren konteynerlerin kapakları olacak ve kullanılmadıkları zamanlarda kapakları sıkılacaktır. • Beton mikserlerindeki artık (dışarıda kalan) betonun inşaat sahasına, çevresine veya inşaat sahalarının erişim yollarına akmasına izin verilmeyecektir. • Beton mikserlerinin sürücülerine ilgili eğitim verilecektir. 				Atık bertaraf belgeleri Görsel kontroller				

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	<ul style="list-style-type: none"> Herhangi bir tehlikeli maddenin veya tehlikeli atığın dökülmesi durumunda, maruziyet alanını sınırlandırmak için dökülme önleme yöntemleri uygulanacaktır. İnşaat sahalarında uygun noktalarda dökülme kitleri bulundurulacaktır. Herhangi bir dökülme durumunda, çalışanların bu tür olaylara müdahale etmesi kararlaştırılmış olup, dökülmelere acil müdahale konusunda eğitimler verilecektir. Eğitim kayıtları şantiyelerde tutulacaktır. 								
Atık bertarafı (geçici depolama sahası)	<ul style="list-style-type: none"> Atık Yönetim Planı, atıkların ulusal mevzuat, uluslararası sözleşmeler ve iyi uygulamalara göre (kullanım ömrünü tamamlamış ve kullanılmayan güneş panelleri dahil) atılacağından ve bertaraf edileceğinden emin olunarak uygulanacaktır. Sahada oluşan atıklar türlerine göre ayrılarak geri 		X	X (güneş panelleri için)	Atık kayıtları	X			Yüklenici (uygulama) Müşavir (süpervizyon)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	<p>dönüştürülebilecek atıklar uygun bir geçici depolama sahasında toplanarak lisanslı geri dönüşüm firmalarına gönderilecektir.</p> <ul style="list-style-type: none"> Zehirli ve zararlı atıkların bertarafı da E-ÇBS üzerinden gerçekleştirilecektir. Etki azaltma önlemlerinin uygulanmasını izlemek için müşavirler tarafından günlük görsel inşaat sahası denetimleri yapılacaktır. PUB ve Müşavirler, saha denetimleri yoluyla Ç&S etki azaltma önlemlerinin uygulanmasını izleyecektir. 								
Araç trafiği	<ul style="list-style-type: none"> Çalışanların ve yerel halkın trafik kazalarına maruz kalmasını önlemek için Toplum Güvenliği ve Trafik Yönetim Planı uygulanacaktır. Yerel inşaat ve çevre müfettişleri ve topluluklar yaklaşan faaliyetlerden haberdar edilecektir. Ekipman arızası veya erken arızadan kaynaklanan 		X		Görsel kontroller Şikayetler	X			Yüklenici (uygulama) Müşavir (süpervizyon)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	<p>potansiyel ciddi kazaları en aza indirmek için araçların düzenli bakımı yapılacaktır.</p> <ul style="list-style-type: none"> Rota planlaması dikkatle yapılacaktır. 								
<p>Paydaş Katılımı ve Şikayet Mekanizması</p> <p>İnşaatla ilgili şikayetler ve yerel halkın geçici olarak rahatsız edilmesi (kamunun kendisi veya sağlık klinikleri, camiler, okullar vb. gibi kamu faaliyetleriyle ilgili herhangi bir tesisin etkilenmesi, okulda geçici elektrik, su doğalgaz kesintileri gibi geçici sorunlar olması)</p>	<p>KABEV-2 PKP'de önerilen ve aşağıda listelenen minimum önlemler uygulanacaktır.</p> <ul style="list-style-type: none"> Yüklenicinin çalışmalarından etkilenebilecek kişilerle çalışmalar başlamadan bir hafta öncesinde irtibat kurulacak ve tetkili iletişim sağlanacaktır. Yerel çevre ve konutlar için sürekli irtibat ve duyarlılık programının uygulanması sağlanacaktır. Müşavir ve Yüklenici, uygun bilgileri sağlamak ve endişe duyulan konuları çözmek için ilk müdahale hattı olmak üzere toplumla ilişki kurmaya odaklanacak, toplum irtibatından sorumlu özel bir kişi/kişiler atayacaktır. Proje Şikayet Mekanizması, formların ve şikayetlerin açılması ve kapatılması yoluyla 		X		<p>Şikayet kayıtları</p> <p>Paydaş katılım kayıtları</p>		X		<p>PUB</p> <p>Yüklenici (uygulama)</p> <p>Müşavir (süpervizyon)</p>

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	<p>KABEV-2 PKP'sine uyumlu bir şekilde uygulanacaktır.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Çalışmaların denetimi ve yönetiminden sorumlu olan tüm saha personelinin isimleri, irtibat telefon numaraları ve e-posta adresleri saha panosunda gösterilecektir. • Planlama onayı alındıktan sonra, mahalle muhtarı ile resmi temas kurulacak ve inşaat faaliyetlerinden potansiyel olarak etkilenebilecek kişiler muhtar aracılığıyla bilgilendirilecektir. Bu, bir ÇSYP/ÇSYP Kontrol Listesi ve/veya Ç&S kodunun danışılmasını ve günün özellikle hassas zamanlarının belirlenmesini içerecektir. • Tüm çalışanlar, sosyal uyum ve Cinsel İstismar/Cinsel Taciz (Cİ/CT) riskleri üzerindeki potansiyel olumsuz etkileri yönetmek için KABEV-2 İYP Bölüm 7 ve Ek-3'de yer alan Davranış Kurallarını imzalayacak/taahhüt edecek ve bu konuda eğitilecektir. 								

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	<ul style="list-style-type: none"> Tüm şikayetler KABEV-2 PKP'sine uygun şekilde kaydedilecek, tam olarak araştırılacak ve ne tür bir işlem yapıldığını bildirerek hızlı bir şekilde yanıtlanacaktır. Şikayetler kaydedilecek ve yükleniciye, müşavire ve ayrıca PUB'a bildirilecektir. Saha girişlerinde, çevresel konular da dahil olmak üzere irtibattan sorumlu kişi(ler)in iletişim bilgilerini sağlayan kamu duyuru panoları oluşturulacaktır. 								
Toplum ve çalışanlar arasında bulaşıcı hastalıklar	<ul style="list-style-type: none"> KABEV-2 İYP Bölüm 7de altı çizilen etki azaltma önlemlerine ve Yüklenici tarafından hazırlanan İYP' ye uyulacaktır. Yerel ve uluslararası yetkililer tarafından duyurulan önlemlere uyulacaktır. 		X		Sağlık kayıtları	X			Yüklenici (uygulama) Müşavir (süpervizyon)
Asbest Yönetimi: Asbest veya asbest içeren malzemelerden kaynaklanan çevre, sağlık ve güvenlik riskleri	<ul style="list-style-type: none"> Okulun inşa yılı 2007 olduğundan söküml sırasında asbest ile karşılaşılması beklenmemektedir. Çalışma sahasındaki potansiyel asbest varlığı riski, çalışmaların 		X		Kontrol önlemlerinin görsel denetimi	X			Yüklenici (uygulama) Müşavir (süpervizyon)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	<p>başlamadan önce değerlendirilecektir. Asbest varlığı potansiyeli doğrulanırsa, daha fazla yer tespiti ve bertarafı için yasal olarak sertifikalı uzmanlarla iletişime geçilecektir.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bir inşaat sahasında asbest veya asbest içeren malzemeler bulunursa, bunlar tehlikeli atık olarak açıkça işaretlenecektir. • Asbest, mevzuata uygun olarak sertifikalı uzmanlar tarafından maruziyeti en aza indirmek için uygun şekilde muhafaza edilecek ve mühürlenecektir. Diğer eylemler (sökme ve bertaraf) uzmanlar tarafından mevzuata uygun olarak tavsiye edilecektir. • Söküm öncesinde, söküm gerekliyse, asbest içeren malzemelerde asbest tozunu en aza indirmek için bir ıslatıcı madde ile muamele edilecektir. • Asbest içeren malzemeler geçici olarak depolanacaksa, 				Asbest veya Asbest içeren malzeme söküm kayıtları				

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	<p>kapalı kapların içine güvenli bir şekilde yerleştirilmeli ve açıkça etiketlenmelidir.</p> <ul style="list-style-type: none"> Çıkarılan asbest içeren malzemeler tekrar kullanılmayacaktır. 								
<p>Kültürel Miras</p> <p>Rastlantısal bulgu</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kültürel veya tarihi alanlara zarar verilmemesi sağlanacaktır. İnşaat alanı helen kullanılmakta olan bir alan olduğundan herhangi bir kültürel miras/varlıkla karşılaşılması olasılığı bulunmamaktadır. Ancak inşaat çalışmaları sırasında herhangi bir kültürel miras/varlıkla karşılaşılması durumunda rastlantısal bulgu prosedürü uygulanacaktır. (bkz. KABEV-2 ÇSYÇ Ek-2) 		X		Rastlantısal bulgu kayıtları		X		Yüklenici (uygulama) Müşavir (süpervizyon)
<p>İşgücü ve Çalışma Koşulları:</p> <p>Potansiyel işgücü akını ve işçi kamplarının varlığıyla ilişkili riskler (konaklama koşulları, çocuk işçiliği riskleri, cinsiyete dayalı şiddet ve taciz, insan hakları vb. gibi) ve diğer işgücü sorunları</p>	<ul style="list-style-type: none"> İşçilere, ulusal iş ve istihdam hukuku (yürürlükteki toplu sözleşmeleri de içerecek şekilde) kapsamındaki hakları gibi istihdam şart ve koşullarına ilişkin açık ve anlaşılır bilgi ve belgeler sağlanacaktır. Çalışanlara ulusal yasalar ve KABEV-2 İYP'sine uygun 		X		<p>Kontrol önlemlerinin görsel denetimi</p> <p>Sağlık kayıtları</p>	X			Yüklenici (uygulama) Müşavir (süpervizyon)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	<p>olarak Yüklenici tarafından hazırlanan İYP' ye göre düzenli olarak ödeme yapılacaktır.</p> <ul style="list-style-type: none"> Çalışanlara ulusal yasalar ve KABEV-2 İYP'sinin ve Yüklenici tarafından hazırlanan İYP nin gerektirdiği şekilde haftada yeterli dinlenme süresi, yıllık tatil ve hastalık, doğum ve aile izni sağlanacaktır. İşçiler, iş akitlerinin feshedildiğine dair yazılı bildirim ve kıdem tazminatı ödemelerine ilişkin ayrıntıları zamanında alacaklardır. Çalışanlar fırsat eşitliği ve adil muamele ilkesine göre istihdam edilecek ve istihdam ilişkisinin herhangi bir yönüyle ilgili olarak ayrımcılık yapılmayacaktır. Kadınlar, engelliler, göçmen işçiler ve çalışma çağındaki çocuklar gibi belirli işçi grupları da dahil olmak üzere proje çalışanlarına, DB ÇŞÇ'nin ÇSS2'si doğrultusunda uygun koruma ve yardım önlemleri sağlanacaktır. Bu süreç KABEV-2 İYP'sine uygun olarak 				<p>Çalışan kayıtları</p> <p>Eğitim kayıtları</p> <p>İşçi şikayetlerinin kayıtları</p>				

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	<p>Yüklenici tarafından sahaya özel olarak hazırlanan İYP uyarınca yürütülecektir.</p> <ul style="list-style-type: none"> İşçilerin, işçi örgütlerine, toplu pazarlığa veya alternatif mekanizmalara katılmalarına veya katılmak istemelerine izin verilir. Asgari 18 yaşın altındaki çocuklar bu alt proje ile bağlantılı olarak Yüklenici tarafından istihdam edilmeyecek veya görevlendirilmeyecektir. Gönüllü olarak yapılmayan ve bir kişiden güç veya ceza tehdidi altında alınan herhangi bir iş veya hizmetten oluşan zorla çalıştırma, bu alt proje ile bağlantılı olarak kullanılmayacaktır. Yüklenici tarafından şantiyede tüm işçilerin işyeriyle ilgili endişelerini dile getirmeleri için bir işçi ŞM'si kurulacaktır. İşçi ŞM'sinin iletişim bilgileri sağlanacaktır. Tüm çalışanlar, ulusal iş ve istihdam hukuku kapsamındaki hakları ve ŞM 								

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	<p>ile ilgili olarak işe alım sırasında ve işin uygulanmasından önce eğitim alacaktır.</p> <ul style="list-style-type: none">• Davranış Kuralları işe alım sırasında proje çalışanlarıyla paylaşılacaktır. Tüm çalışanlar, işe alınırken Davranış Kurallarına uymak ve ilgili belgeleri imzalamakla yükümlüdür.• İnşaat sahasına giriş ve çıkışlar kontrol edilecek ve sahaya yetkisiz erişim engellenecektir.• Yüklenici, altta yatan sağlık sorunları olan veya başka bir şekilde risk altında olabilecek çalışanlara özel dikkat göstererek, çalışanların işe başlamadan önce işe uygun olduklarını teyit edecektir.• Yüklenici, işçilere bulaşıcı hastalıklar hakkında bilgi ve farkındalık sağlayacaktır.• Yüklenici, işçiler için güvenli içme suyu, yeterli tuvalet tesisleri, konaklama, dinlenme ve yemek alanları ayarlayacaktır.								

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	Yüklenici, bandaj, antibiyotik krem vb. içeren bir ilk yardım çantası veya sağlık tesisleri sağlayacak ve tıbbi acil durumlarda ilk yardım sağlayacak yeterli sayıda çalışmanı belirleyecek ve eğitecektir.								

5. GÖREV VE SORUMLULUKLAR

ÇSYP kapsamında gerçekleştirilecek olan çalışmalar ve bu çalışmalardan sorumlu olan taraflar aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 1. Görev ve Sorumluluklar

Sorumlu Taraf	Sorumluluk
Dünya Bankası (DB)	<ul style="list-style-type: none">Hazırlanan ilk grup ÇSYP'nin gözden geçirilmesi ve ilgili kişi/birimlere geri bildirim yapılmasıProje'nin DB Operasyonları ile örtüştüğünden emin olmak için destek misyonları gerçekleştirilmesi
ÇŞİDB / PUB / İdare	<ul style="list-style-type: none">Her bir proje sahası için hem ulusal yönetmelikler hem de DB tedbir politikaları açısından değerlendirme yapılmasıProje özelinde hazırlanan ÇSYP'lerin hem ulusal yönetmelikler hem de DB tedbir politikalarına uygunluğunun denetlenmesi ve uygunluğunun sağlanması.Hazırlanan ÇSYP'lerin ilgili kontrollerden sonra DB görüşüne sunulmasıŞikâyet Çözüm Mekanizmasının kurulmasıProje bilgilendirme toplantılarının organize edilmesi ve gerçekleştirilmesiÇevresel ve Sosyal İzleme Programı için uygun uzmanın istihdam edilmesiMüşavir ve yüklenicilerin yönlendirilmesiProje uygulamasına ilişkin çevresel ve sosyal konuların düzenli ilerleme raporlarıyla özetlenmesi ve DB'ye sunulmasıProje uygulamasının çevresel ve sosyal tedbir politikaları açısından değerlendirilmesi kapsamında DB'nin denetleme misyonları için koordinasyon ve irtibatın sağlanmasıYüklenicinin ÇSYP uygulamasının ve İSG Planı denetlenmesi ve genel proje denetiminin parçası olarak ihtiyaç duyulan performans, öneri ve ileriki dönem faaliyetlerinin belgelendirilmesiÇSYP'ye ve İSG Planına uyulmaması durumunda yüklenicinin doğru uygulamayı gerçekleştirilmesini sağlanması ve konu ile ilgili olarak DB'nin konu hakkında bilgilendirilmesiGerekli yasal izinlerin alınması için arsa tapularının, tüzel kişiyi temsil ve ilzama yetkili şahıs/shahısların yetki belgelerinin temin edilmesiEnerji şirketlerine başvuru sırasında talep edilen ÇED muafiyet belgesinin temin edilmesi
Müşavir	<ul style="list-style-type: none">Proje başlamadan önce ön saha değerlendirmesinin yapılmasıProjeye özgü ÇSYP'nin ve İş Sağlığı ve Güvenliği Planının hazırlanmasıÇSYP'de yüklenicinin sorumluluğu olarak tanımlanan faaliyetlerin izlenmesi ve değerlendirilmesiŞikâyet Çözüm Mekanizması Prosedüründe yer alan görev ve sorumlulukların yerine getirilmesi,ÇŞİDB'ye proje ve ÇSYP süreçleri hakkında raporlarla geri bildirimde bulunmakFotovoltaik panel kurulumu sürecinde enerji dağıtım şirketine başvuru için Müşavir Yükleniciye gerekli desteği verecektir.
Yüklenici	<ul style="list-style-type: none">İhale dokümanlarına eklenen ve Müşavirce hazırlanmış olan ÇSYP ve İSG Planı ile ilgili kanun, yönetmelikler ve düzenlemelerin uygulanmasıSahaya özel hazırlanmış ÇSYP'nin sahada eksiksiz yönetimi ve takibini sağlamak üzere, sahaya deneyimli bir Çevre, Sosyal ve İSG Sorumlusu atamak.Sahada ÇSYP'lerin uygulanması sürecinde gerektiğinde Müşavir ile birlikte ÇSYP'nin içeriğinde güncelleme yapılmasıProjeye özgü hazırlanan ÇSYP'lerde tanımlanan saha faaliyetlerinin düzenli aralıklarla (günlük, aylık vb.) izlenmesiBakanlıkça kurulan Şikâyet Çözüm Mekanizmasının, Prosedüre uygun olarak, işletilmesinin sağlanmasıGerekli görüldüğü durumlarda Rastlantısal Bulgu Prosedürünün hazırlanmasıÇŞİDB'nin incelemesi için ÇSYP ilerleme raporlarının hazırlanması

	▪ Cihaz seçimi yapıldıktan sonra yetkili enerji dağıtım şirketine ve yerel gaz dağıtım şirketine başvuruda bulunacaktır.
--	--

6. KAPASİTE GELİŞTİRME VE EĞİTİM

- Çevresel ve Sosyal Yönetim & İş Sağlığı ve Güvenliği
- Giriş Eğitimi
- Sahaya Kabul Eğitimi (Ziyaretçiler)
- Trafik ve Yaya Güvenliği Eğitimi
- Saha Oryantasyonu Eğitimi
- Davranış Kuralları Eğitimi
- Cinsiyet Temelli Şiddet Eğitimi
- Atık Yönetimi Eğitimi

7. UYGULAMA TAKVİMİ VE MALİYET TAHMİNLERİ

Bu bölümde, yukarıda açıklanan etki azaltma önlemleri ve kapasite geliştirme önlemleri için uygulama zaman çizelgesinin yanı sıra uygulama için bir maliyet tahmini de belirtilmektedir. Maliyet tahmini, proje uygulayıcı kurum tarafından karşılanacak kalemlere odaklanabilir ve yüklenici tarafından uygulanacak etki azaltma önlemlerinin maliyetlerinin hesaplanması yükleniciye bırakılabilir.

Faaliyet / Maliyet Kalemi	Potansiyel Maliyet (USD)
Bireysel Çevresel, Sosyal, İş Sağlığı ve Güvenliği Danışmanları	Çevre Uzmanı, Sosyal Uzman ve İSG Uzmanı
İzleme Faaliyetleri	
Basitleştirilmiş sahaya özgü ÇSED'lerin hazırlanması (ÇSYP'ler dahil)	Danışmanlar Tarafından Yapılan Tüm Masraflar:
Sosyal, Çevresel ve İSG Eğitimleri, Farkındalık, Bilgi Yayma	
Kapasite geliştirme	
PKP ve ÇSYP önlemlerinin uygulanması	Hem Danışmanlar hem de Yükleniciler Tarafından Yapılan
Herhangi bir bulaşıcı hastalık önlemi	
TOPLAM	

8. PAYDAŞ KATILIMI VE ŞİKÂYET ÇÖZÜM MEKANİZMALARI

İdare, tüm paydaşların proje sürecinin sahada nasıl yürütüleceği hakkında bilgi sahibi olması ve varsa paydaşların itiraz ve önerilerini alabilmek için bu ÇSYP'yi on gün süre ile Kurum internet sitesinde yayınlanacak ve çalışma yapılan binada da duyuruyu askıda tutacaktır. Askı sürecinin akabinde Paydaş Bilgilendirme Toplantısı düzenlenecektir. Ayrıca İdare bilgilendirme amaçlı alt projelere özel tanıtım materyalleri (broşür, poster, vs.) hazırlamıştır ve inşaat yapım aşamasında da bu materyallerin ilgili paydaşlara ulaştırılmasını sağlayacaktır.

Şikâyet Çözüm Mekanizması (ŞÇM), herhangi bir paydaşın projenin nasıl planlandığı, inşa edildiği veya uygulandığı konusunda bir şikâyet veya öneri sunmasını sağlayan bir süreçtir.

ÇŞİDB'nin halihazırda hem telefon hem de web sitesi üzerinden erişilebilen bir çağrı merkezi¹ bulunmaktadır. Bu çağrı merkezi, Bakanlığın tüm faaliyetleri ile ilgili konuları kapsamaktadır. İdare, KABEV Projesi kapsamında kamu binalarında yürütülecek faaliyetler sırasında ortaya çıkabilecek şikâyet/görüş/önerilerin toplanması, değerlendirilmesi ve çözümlenmesi amacıyla, Proje uygulaması başlamadan önce KABEV Projesi'ne özel olarak şeffaf ve kapsamlı bir ŞÇM geliştirecektir. ŞÇM, ilgili tüm paydaşların gerçekleştirilecek faaliyetler hakkında şikâyet/görüş/önerilerini ilgili kişi ve kurumlara ulaştırabilmesine yardımcı olacak ve paydaşların projeye katılımlarını güçlendirecektir. KABEV Projesi kapsamında şikâyetler birden fazla seviyede ele alınacaktır. (a) yüklenici düzeyinde; (b) müşavir düzeyinde;(c) ÇŞİDB İl Müdürlükleri düzeyinde; (d) ulusal düzeyde ÇŞİDB Proje Uygulama Birimi düzeyinde (PUB).

- a) Yüklenici Seviyesi:** İnşaat işlerini yürütmek için atanan her yüklenici, herhangi bir paydaş (kamu binası yönetimi, bina kullanıcıları, ziyaretçiler, yerel topluluklar veya yararlanıcılar, vb.) tarafından dile getirilen şikâyetleri / endişeleri / görüşleri / tavsiyeleri almak, kaydetmek ve mümkünse çözümlenmekten sorumlu olacaktır. Yüklenici, Projede görev alan tüm personeline ŞÇM'yi kullanabileceğini ve personelden gelecek şikâyetlerin ileride iş akdinin yenilenmesi hususunda bir engel teşkil etmeyeceğinin garantisini verecektir. KABEV Projesi kapsamında yapılan inşaat işleri nedeniyle Yüklenici şikâyetleri / endişeleri / görüşleri / tavsiyeleri çözemezse, bunları ilgili kişi / kurumlara yönlendirmekle yükümlüdür. Yükleniciler ayrıca çözülmüş ve çözülmemiş şikâyetler / endişeler / görüşler / tavsiyeler dahil olmak üzere tuttıkları kayıtları haftalık olarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na (ÇŞİDB) sunacaklardır.
- b) Müşavir Seviyesi:** Yüklenici düzeyinde ele alınamayan şikâyetler / endişeler / görüşler / tavsiyeler, İnşaat Kontrolörü olarak atanan Proje Yöneticisi tarafından ele alınacaktır. Proje Yöneticisi, bir durum raporu düzenleyerek yüklenicinin sorumluluklarını hatırlatacak ve sorunu çözmek ve gerekli düzeltici eylemlerin uygulanmasını sağlamak için gerekli önlemlerin alınmasını sağlayacaktır. Müşavir, Projede görev alan tüm personeline ŞÇM'yi kullanabileceğini ve personelden gelecek şikâyetlerin ileride iş akdinin yenilenmesi hususunda bir engel teşkil etmeyeceğinin garantisini verecektir. Proje Yöneticisi şikâyetleri / endişeleri / önerileri / tavsiyeleri çözemezse, bunları Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na yönlendirmekle yükümlüdür. Müşavir, hem kendisine doğrudan gelen şikâyetleri/endişeleri/önerileri hem de yüklenici tarafından iletilenleri haftalık olarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na rapor olarak sunacaktır.
- c) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri Seviyesi:** KABEV Projesi kapsamında yürütülen faaliyetler ile ilgili olarak alınan şikâyet / endişe / görüş / önerilerden mümkün olduğu ölçüde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İl Müdürlüğü sorumlu olacaktır. Müdürlükler ayrıca, kendisine ulanan konuları çözsün ya da çözmesin, alınan tüm şikâyet / kaygı / görüş / önerileri derhal İdare'ye iletacaktır.

¹ <https://181.csb.gov.tr/>

² Cinsiyet temelli şiddet/cinsel sömürü/cinsel saldırı/cinsel taciz konularında gelecek şikâyetler, tüm seviyelerde, gizlilik ilkesi göz önünde tutularak kayda alınacaktır. Şikâyetlerin kaydedildiği bilgisayarda şifre kullanılması ve yetkili personel dışında hiçbir personelin bu sisteme erişimi olmayacaktır.

- d) **ÇŞİDB Seviyesi:** KABEV Projesi kapsamında, ÇŞİDB yukarıda belirtilen seviyeler aracılığıyla paydaşlar tarafından dile getirilen tüm şikâyet / endişe / görüş / tavsiyeleri toplamak, kaydetmek ve çözmekle sorumludur. ÇŞİDB, toplanan şikâyeti / endişeyi / görüşü / tavsiyeyi 30 gün içinde çözmekten ve sonuç hakkında şikâyet / endişe / görüşü / tavsiyeyi sahibini bilgilendirmekten sorumludur.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı kurumsal olarak şikâyet ve öneri toplama adına birçok alternatif yöntem belirlemiştir.

Cumhurbaşkanlığı Halkla İlişkiler Merkezi (CİMER) gibi ulusal şikâyet mekanizması başta olmak üzere, şikâyet ve önerileri İdare'ye iletme kanalları aşağıda verilmiştir:

- E-posta viqmenerji@csb.gov.tr
- kabev.org web adresinde yer alan şikâyet/öneri formu
- **ÇŞİDB Çağrı Merkezi** Alo 181
- Alo181.csb.gov.tr/web adresinde yer alan Bilgi/Şikâyet Başvuru Formu
- İl Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Müdürlükleri

İnşaat Yüklenicisi kamu binalarının yenilenmesi sırasında alınan şikâyet/görüş/önerilerin alınması, kaydedilmesi ve çözülmesinden sorumlu olacaktır. İnşaat işlerini yürütmek üzere atanan her yüklenici, kamu binası yönetimi ve çalışanları, ziyaretçileri ve yararlanıcılar tarafından inşaat çalışmaları konusunda gelen şikâyet/görüş/önerileri almak, kaydetmek için bir şikâyet mekanizması tanımlayacaktır. Yüklenici şikâyetleri ve önerileri Ek - 2 ve Ek - 3'te verilen Şikâyet ve Öneri Formu ve Şikâyet Kapatma Formu aracılığı ile kayıt altına alacaktır. Sözlü gelen şikâyet/görüş/öneriler ise, Yüklenicinin sorumlu personeli tarafından Şikâyet ve Öneri Formu doldurularak kayıt altına alınacaktır. Yüklenici kayıt altına aldığı şikâyetleri her hafta başı Proje Müdürü'ne göndermekle yükümlüdür.

Farklı kanallar aracılığıyla toplanan şikâyet/görüş/öneriler İdare tarafından kayıt altına alınarak 30 gün içerisinde cevaplanacaktır. Şikâyet/görüş/öneriler ile ilgili kayıtlar düzenli olarak DB ile paylaşılacaktır.

Ayrıca DB'nin desteklediği projelerden olumsuz şekilde etkilendiğini düşünen kişi ya da topluluklar şikâyetlerini, proje seviyesinde mevcut olan Şikâyet Çözüm Mekanizması (ŞÇM) aracılığı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na veya Dünya Bankası'nın Şikâyet Çözüm Servisi (SÇS) (<https://www.worldbank.org/en/projects-operations/products-and-services/grievance-redress-service>) aracılığı ile DB'ye iletebilirler. SÇS proje kaynaklı endişeleri gidermek amacı ile alınan şikâyetlerin hızlı bir şekilde incelenmesini sağlar.

Projeden etkilenen topluluklar ya da kişiler, şikâyetlerini ayrıca Dünya Bankası Bağımsız Teftiş Paneline de iletebilirler. Bu panel DB'nin performans kriterlerinin bir veya birkaçının ihlali sonucu şikâyet eden kişi ya da toplulukların zarara uğrayıp uğramadığını veya uğratılabileceğini belirler. Panel, kendisine ulaşmış şikâyetler hakkındaki endişelerini DB'ye doğrudan iletebilir. Bu aşamada DB şikâyetler hakkında cevap verme fırsatına sahip olur.

Proje kapsamında gerek yüklenici/müşavir personelinden gerekse bina kullanıcısı ve çalışanlarından gelecek şikâyet/talep/öneriler KABEV Projesi Şikâyet Çözüm Mekanizması Prosedürüne uygun olarak

değerlendirilecek ve tüm paydaşlar Prosedürde yer alan görev ve sorumlulukları doğrultusunda işlem yapacaktır.

9. YÜKLENİCİ İÇİN BAŞVURU DOKÜMANLARI

Yüklenicinin KABEV-2 için hazırlanmış olan tüm Ç&S dokümanlarını kullanması beklenmektedir. Yüklenici tarafından kullanılacak olan dokümanlar ÇSYP, PKP, İSG Planı, Atık Yönetim Planı, Toplum Güvenliği ve Trafik Yönetim Planı, Kirlilik Önleme Planı ve Mevzuat Çerçevesi olup, adı geçen dokümanlara şu bağlantı üzerinden ulaşılabilir:

https://www.kabev.org/wp-content/uploads/2024/02/P500777_KABEV2-CSYC-2.pdf

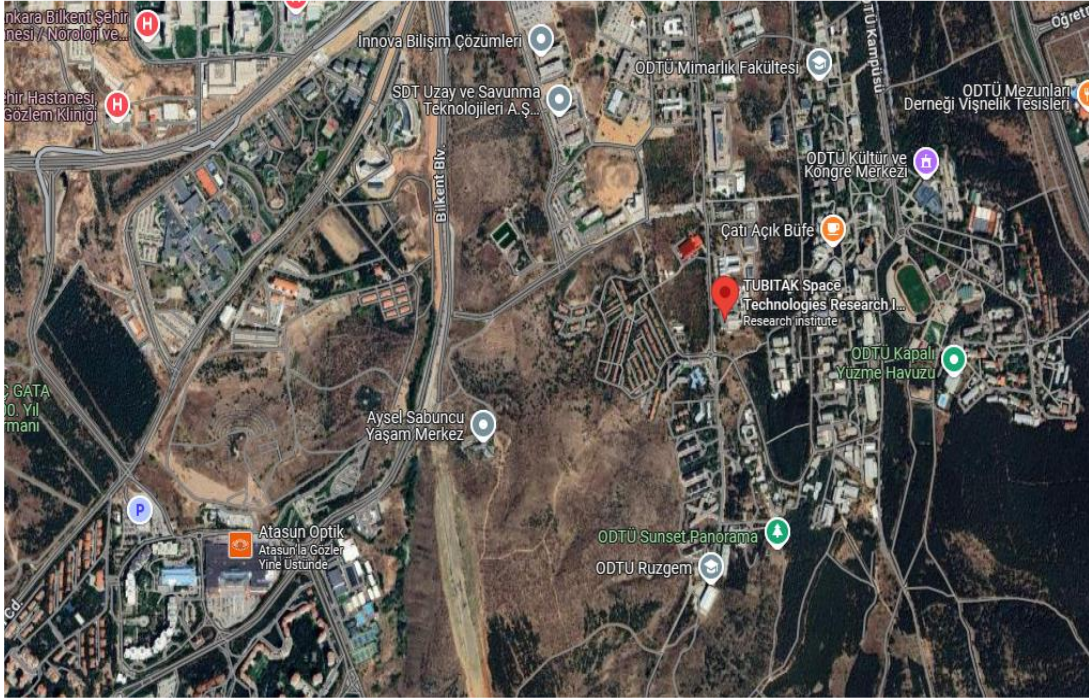
İNCELEME VE ONAY

Hazırlayan:(İmza) Pozisyon: Tarih:	
Değerlendiren:(İmza) Pozisyon: Tarih:	Onaylayan:(İmza) Pozisyon: Tarih:

10. EKLER



Şekil 4. Çankaya İlçesi Coğrafi Konumu



Şekil 5. TÜBİTAK Uzay Araştırmaları Enstitüsü Konumu